

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΓ'

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 21 ΜΑΡΤΙΟΥ 1903

ΑΡΙΘ. 12

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὄθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾷ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Μητροπολ. Βοδενῶν ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ (πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται ἀποστελλομένη πρὸς τὸν ταμίαν.

Επίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικά χρονικά — Ἡ καλαισθησία τῶν βυζαντινῶν
ὑπὸ Μ. Ι. Γ. — Δικαστικά — Ἀγγελίαι — Παραρτήματα (Εἰσαγ-
γελικά διδάγματα — Ὁ χαρακτὴρ τοῦ προτεσταντισμοῦ).

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Πρώτη μουχαρέμ. — Ἐπὶ τῇ πρώτῃ τοῦ
νέου μωαμεθανικοῦ ἔτους, ἀγομένη τῇ παρελ-
θούσῃ δευτέρᾳ, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πα-
τριάρχης μετέβη, ἐν συνοδίᾳ τοῦ ἐξοχ. ἀρχοντος
Μ. λογοθέτου Σταυράκη βέν Ἀριστάρχου καὶ
τοῦ ἀρχοντος καπουκεχαγιῇ τῶν Πατριαρχείων
Ἀντωνίου βέν Οἰκιάδου, εἰς τὰ ἐν Γιλδίξ αὐτο-
κρατορικὰ ἀνάκτορα καὶ διὰ τῆς Α. Ἐξ. τοῦ
ἀρχιεπισκόπου Χατζῆ Ἀλῆ πασᾶ ὑπέβαλε
τῇ Α. Α. Μ. τῷ σελτῷ ἡμῶν ἀνακτι ἐγγράφως
τὰ συγχαρητήρια ἑαυτοῦ τε καὶ τοῦ Γένους.

Ἐθνικά Φιλανθρωπικά Καταστήματα. —
Πρόεδρος τῶν Ἐθν. Φιλανθρ. Καταστημάτων
ἐξελέγη κατὰ τὴν σημερινὴν κοινὴν συνεδρίαν
τῶν δύο διοικητικῶν τῆς Ἐκκλησίας Σωματίων
ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Ἐφέσου κ. Ἰωακείμ.

Ἐκλογικὴ Συνέλευσις. — Μεθαύριον, κυ-
ριακῇ, 23 λήγοντος, συγκροτεῖται ἐν τοῖς Πα-
τριαρχείοις, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Θ. Π. τοῦ
οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ἡ γενικὴ συνέλευσις
πρὸς ἐκλογὴν νέων συμβούλων, εἰς ἀντικατά-
στασιν τῶν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἀποχωρούντων
ἅτε συμπληρωσάντων τὴν διετὴ αὐτῶν περίο-
δον· οἱ ἀποχωροῦντες εἰσὶν οἱ ἀξιότιμοι κκ. Ζή-

σης Θ. Ζήση, Ἀλέξ. Γάγκος, Ἰωάννης Κ. Χα-
τζόπουλος καὶ Ἐμμανουὴλ Ρακτιβάν. Ἡ συνέ-
λευσις ἀπαρτίζεται, ὡς γνωστὸν, ἐκ τῶν μελῶν
τῆς ἱερᾶς Συνόδου, τῶν μελῶν τοῦ Δ.Ε.Μ. Συμ-
βουλίου καὶ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἐνοριῶν τῆς
Ἀρχιεπισκοπῆς, οἵτινές εἰσιν οἱ κκ. Θεοδόσιος
Θεοδοσιάδης Φαναρίου — Κωνστ. Καραθεοδωρῆς
καὶ Ἀντώνιος Νέτης Σταυροδρομίου — Ἀβραάμ
Ἀβραμίδης Τζιβαλίου — Ἀλέξ. Εὐθυμιάδης Μου-
χλίου καὶ Ποτηρᾶ — Μιχαὴλ Ἰωσηφίδης καὶ Γ.
Σισμάνογλους Ἐδιρνέκαπου, Τόπκαπου, Σαρμα-
σικίου, Ἐγρίκαπου, Σαλματομβρουκίου καὶ Τεκ-
φοῦρ-σεραγίου — Γεώργιος Μελαχροινὸς καὶ Δ.
Γαϊτανίδης Παλατᾶ, Εὐλοπόρτης καὶ Βαλίνου —
Π. Τσαούσογλους Ἀγίας Κυριακῆς Κοντοσκα-
λίου — Γεώργιος Τσατσάκος Βλάχας — Ν. Σκαρ-
παθιώτης καὶ Θεόδ. Γεωργίου Ὑψωμαθείων καὶ
Βελιγραδίου — Ἰσαὰκ Ἰωαννίδης Ἐξω Κιονίου —
Κωνσταντῖνος Βονάτσος Χάσκιϋ — Ἰωάννης Δα-
ρακλῆς Εὐαγγελιστρίας Ταταούλων — Στ. Νικο-
λόπουλος Φερίκιϋ — Σ. Σκυλίτσας καὶ Δ. Ρωκί-
δης Γαλατᾶ — Σ. Σινιόσογλους Διπλοκιονίου —
Μιχαὴλ Ἰωαννίδης Μεσαχώρου — Ἀνανίας Βο-
σταντζόγλους Μεγάλου Ρεύματος — Χαρ. Βαυ-
δακᾶς Ἐπροκρήνης καὶ Βεβεκίου — Ματθαῖος Τζε-
λέπης Βαφεοχωρίου — Καλλίστρατος Χρυσὸς καὶ
Ι. Γαϊτανίδης Νεοχωρίου καὶ Στένης.

Μητρόπολις Ἡρακλείας. — Ἐν τῇ συνοδι-
κῇ συνεδρίᾳ τῆς παρελθούσης τρίτης, ἀνῆλθον
ὑπ' ὄψιν τῶν ἐκ Τυρολόνης, τμήματος τῆς
ἐπαρχίας Ἡρακλείας, ὑποβληθεισῶν πρὸ καιροῦ

ἀναφορῶν τῶν κατοίκων, ἐξαιτουμένων τὴν ἀνασύστασιν τῆς ἐπισκοπῆς Τυρολόης διατηρηθείσης, ὡς γνωστὸν, μέχρι τοῦ 1848, ἡ ἱερὰ Σύνοδος παρέπεμψε τὰ γράμματα ταῦτα τῶν ὀρθοδόξων τοῦ τμήματος Τυρολόης καὶ Σεργεντζίου τῷ σεβασμ. μητροπολίτῃ Ἡρακλείας καὶ Ραιδεστοῦ κ. Γρηγορίῳ ὅπως ὑποβάλῃ σχετικὴν ἔκθεσιν διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἀρχιερατικαὶ ἐπιχορηγήσεις.—Ἀναγνωσθείσης, ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς τρίτης, ἐκθέσεως τῆς ἐπὶ τοῦ τρόπου τῆς εἰσπράξεως τῶν ἀρχιερατικῶν ἐπιχορηγήσεων Ἐπιτροπῆς, ὑποβαλούσης διάφορα μέτρα, ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἐνέκρινε τὰ προτεινόμενα καὶ διέταξε τὴν ἀπόλυσιν τῆς σχετικῆς ἐγκυκλίου.

Μητροπόλις Χίου.—Ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς παρελθούσης τρίτης ἀνεγνώσθησαν γράμματα τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Χίου κ. Κωνσταντίνου, ἀποστέλλαντος σχέδιον κοινοτικοῦ κανονισμοῦ πρὸς ἔγκρισιν, ὡς καὶ σχετικὴ πρὸς τοῦτο ἀναφορὰ διαφόρων κοινοτικῶν ἐν Χίῳ σωματείων· ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἀνέθηκε τὴν μελέτην τῶν ἐγγράφων τοῖς ἐκ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν μητροπολίταις Εἰάνθης καὶ Καλλιουπόλεως.

Νέα Μονή.—Γνωσθέντος ἐξ ἐπιστολῆς τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Χίου ὅτι ἐξελέγη ἡγούμενος τῆς ἐν Χίῳ πατριαρχικῆς καὶ σταυροπηγιακῆς ἀρχαιοτάτης Νέας Μονῆς ὁ πανοσ. κ. Γαβριὴλ Τσαμπαρλῆς, ἐκλεγέντος ἅμα καὶ τοῦ ἡγουμενοσυμβουλίου αὐτῆς, ἡ ἱερὰ Σύνοδος, ἐγκρίνασα καὶ ἐπικυρώσασα τὰς ἐκλογὰς ταύτας, διέταξε τὴν ἀπόλυσιν τῶν σχετικῶν ἡγουμενικῶν γραμμάτων.

Κήρυγμα τοῦ θείου λόγου.—Κατὰ τὸ λίαν ἐγκαίρως συνταχθὲν ὑπὸ τῆς πατριαρχ. Κεντρικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς πρόγραμμα τῶν κατὰ τὰς κυριακὰς τῆς ἀγίας καὶ μεγάλης τεσσαρακοστῆς κηρυζόντων τὸν θεῖον λόγον ἐν τοῖς ναοῖς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐν μὲν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ, ἀντὶ τοῦ πρὸ διμηνίας σχεδὸν ὀρισθέντος ὕστερον δὲ μητροπολίτου Σάμου χειροτονθέντος πανιερ. κ. Κωνσταντίνου Βοντζαλίδου, κηρύξει ὁ πανοσιολ. Μ. ἱεροκῆρυξ ἀρχιμ. κ. Γρηγόριος—ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Δημητρίου ἐν Σαρμασικίῳ ὁ ἱερολογ. πατριαρχικὸς διάκονος κ. Ἱεροθεὸς Ἀνθουλίδης—ἐν τῷ τῆς Θεοτόκου Βελιγραδίου ὁ πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Ἀθαν. Λάσκαρις—ἐν τῷ τῶν ἁγίων

Ἀποστόλων Φερίκιοι ὁ θεοφίλ. ἐπίσκοπος Παμφίλου κ. Μελισσηνὸς—ἐν τῷ τῶν Ταξιαρχῶν τοῦ Σωσθενίου ὁ αἰδεσιμ. πρεσβύτερος κ. Βασίλειος Λαμπρίδης. Κηρύξουσι δὲ καὶ ἀλλαχοῦ οἱ προεστῶτες τῶν ναῶν οἱ κεκτημένοι πτυχίον ἀκαδημαϊκὸν ἢ ποτε λαβόντες ἄδειαν πρὸς τὸ κηρύττειν.

Θεολογικὴ σχολὴ Χάλκης.—Κατὰ τὸν ἐπὶ καταλήψει τῆς θέσεως καθηγητοῦ τῶν τουρκικῶν ἐν τῇ σχολῇ ταύτῃ γενόμενον διαγωνισμόν, προκριθεὶς διωρίσθη ἥδη, λαβὼν τὸ νενομισμένον πιττάκιον, ὁ ἐλλόγ. κ. Θεοδόσιος Ἀποστόλου Φωτιάδης, τελειόφοιτος τοῦ τε γυμνασίου τῶν Κυδωνιῶν καὶ τῆς ἐνταῦθα αὐτοκρατορ. Πολιτικῆς σχολῆς.

Δῶρεν.—Ὁ ἔγκριτος ὁμογενὴς ἐξοχώτατος Ἀλέξ. Παντζίρης βένης, βοηθὸς διευθυντῆς τῆς ὁθωμ. Τραπεζῆς τεκμηριῶν βαθὺν σεβασμὸν καὶ ἀφοσίωσιν πρὸς τὸ πρόσωπον τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ἀπέστειλε προχθὲς ἀργυροῦν καὶ καλλιτεχνικώτατα ἐπεξεργασμένον δίσκον μεγάλου μεγέθους, ἐφ' οὗ εἰσιν ἐγγεγλυμμένα τὸ πατριαρχικὸν σῆμα καὶ ἡ χρονολογία τῆς πρώτης ἐπὶ τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον ἀναρρήσεως τῆς Α. Θ. Π. ἥτοι τὸ ἔτος 1878.

Φιλόπτωχος Ἀδελφότης τῶν κυριῶν ἐν Σταυροδρομίῳ.—Μετ' ἐπιβαλλούσης σεμνότητος, ὡς ἀνέκαθεν, καὶ ἐν μέσῳ ὀμνύρεως ἐκλεκτῆς, ἐπανηγύρισε τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ τὴν ἐπέτειον αὐτῆς ἡ ἐν Σταυροδρομίῳ «Φιλόπτωχος Ἀδελφότης τῶν Κυριῶν» ἡ καλὴ αὕτη ἐστία τῆς εὐποιίας, ἥτις, φάλαγγος δεσποινῶν ἐλεημόνων καὶ συνετῶν διακονούσης, «τὰς χεῖρας αὐτῆς διήνοιξε τῷ πέννι, καρπὸν δὲ ἐξέτεινε τῷ πτωχῷ» κατὰ τὸν σοφὸν Σολομῶντα.—Τῆς ὀμνύρεως προέστη ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης σὺν τοῖς σεβασμ. μητροπολίταις Ἐφέσου, Προύσης, Εἰάνθης, Βάρνης καὶ Καλλιουπόλεως, τῷ θεοφίλ. ἐπισκόπῳ Εὐανθουπόλεως προΐσταμένῳ τῆς κοινότητος Σταυροδρομίου καὶ τῷ ἐπιτρόπῳ τοῦ Παναγίου Τάφου πανοσιολογ. ἀρχιμ. κ. Νικοδήμῳ Βασιλείῳ.—Παρήσαν πρὸς τούτοις ὁ ἐπιτετραμμένος τῆς ἐλληνικῆς πρεσβείας κ. Ποτὲν, ὁ γεν. πρόξενος κ. Ε. Φίλων καὶ τινες ἐκ τῶν ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τῆς πρεσβείας καὶ τοῦ προξενείου, οἱ ἐρίτιμοι λογάδες τοῦ Γένους κκ. Λεωνίδας Γ. Ζαρίφης, Θεόδ. Μαυρογορδάτος, Ἀλέξ. Παντζίρης, Κ. Ἡλιάσκος, Σόλων

Καζανόβας, Ν. Σγουρίδης καὶ πολλοὶ τῶν τὰ πρῶτα φερόντων ἐν ταῖς ἐπιστήμῃς, τῷ ἐμπορίῳ καὶ τοῖς τραπεζιτικοῖς ὁμίλοις. — Μετὰ τὰς εἰθισμένας εὐχὰς, ἀνῆλθε τὸ βῆμα ἡ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ διοικητικοῦ τῆς Ἀδελφότητος συμβουλίου εὐγενεστάτη κ. Αἰκ. Σ. Παντερμαλῆ καὶ δι' ἐκθέσεως γλαφυρὰς καὶ καλλιπευκτοῦς ἱστορήσε τὰ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος πεπραγμένα ἐπικαλεσαμένη ἐν τέλει τὴν γενναιοφρονα καὶ αὐθις ὑποστήριξιν τῆς κοινωνίας καὶ τῶν φιλοπτύχων ὁμογενησάντων. — Εἶτα ἡ Α. Θ. Π. διὰ πατρικῶν λόγων ἐπήνεσε τὴν ὁτρηρὰν διακονίαν τῶν τῆς Ἀδελφότητος διοικουσῶν εὐγενεστάτων ἑλλήνων τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας ἐπεδαψιλεύσατο δὲ τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας ἐπὶ πάντας τοὺς ποικιλοτρόπως ἀρωγοὺς εἰς τὸ θεάρεστον ἔργον τοῦ λαμπροτάτου τούτου σωματείου προσερχομένους.

Εὐδεθὺς δωρεά. — Ἀνεγνώσθη ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς τρίτης ἐπιστολῇ τοῦ ὁσιωτάτου κ. Χρυσάνθου παπᾶ Ἀνθίμου, ἀνκοινοῦντος ὅτι ἀφιερῶ δύο προσδοκῶν κτήματα αὐτοῦ τῇ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Καισαρείας ἱερᾷ πατριαρχικῇ καὶ σταυροπηγιακῇ μονῇ τῶν Ταξιαρχῶν. Ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἐπαινεσασα τὴν εὐσεβῆ δωρητὴν διέταξε τὴν ἐκδοσὶν τοῦ νενομισμένου σιγιλώδους ἐν μεμβράνῃς πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ γραμματος.

Εὐδεθὺς κληροδοτήματα. — Ὁ ἐκ τῶν πάλαι κατοίκων τῆς φιλοτίμου ἐνορίας Τζιβαλίου Ἰωάννης Ζαχαράκης ἐκκληροδόγησεν ὑπὲρ τοῦ ναοῦ καὶ τῆς σχολῆς αὐτῆς 200 λίρας ὀθωμανικὰς. — Ὁ ἐσχάτως ἐν Μιτυλήνῃ θανὼν ἐκ τῶν προκρίτων καὶ πλουσίων ὁμογενῶν Μιχαὴλ Κούμπας ἐκκληροδόγησε 250 μὲν λίρας τουρκικὰς ὑπὲρ τοῦ νοσοκομείου τῆς ἐκεῖ ὁμογενοῦς κοινότητος, 150 δὲ ὑπὲρ τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Θεράποντος.

Εὐδεθεῖς πράξεις. — Ἡ οἰκογένεια τοῦ πρὸ μηνὸς ἐν Μερσίνῃ τῆς Κιλικίας πρὸς Κύριον μεταστάντος μεγάλου εὐεργέτου τῆς ἑλλήν. ὀρθοδόξ. κοινότητος, τοῦ πλεῖστα χρηματικὰ ποσὰ χορηγήσαντος ὑπὲρ ἐκπαιδευτικῶν καὶ φιλανθρωπικῶν αὐτόσε καταστημάτων Κωνσταντίνου Μαυρομμάτη διένειμε, τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν θάνατον τοῦ ἀειμνήστου, κατὰ τὴν ἐγκριτὴν «Φωνὴν τῆς Κύπρου», 250 λίρας ὀθωμανικὰς εἰς τοὺς πτωχοὺς τῆς Μερσίνης, ἡ δὲ θυγάτηρ αὐτοῦ κυρία Κρίστυμαν ἐδήλωσεν ὅτι μέλλει ν' ἀνεγείρῃ ἐξ ἰδίων ναὸν ἐν τῷ νεκροταφείῳ τῶν ὀρθοδόξων εἰς τὴν ἁγίον Κωνσταντῖνον, πρὸς μνήμην τοῦ πατρὸς αὐτῆς.

Ἐπιδοκίμει. — Τῇ ἐβδομαδίᾳ ταύτῃ ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην ὁ ἐκ τῶν λογάδων τοῦ Γένους Ἐξ. Ἀλέξ. Παντζήρης βέης, βοηθὸς διευθυντῆς τῆς Αὐτοκρατ. Ὀθωμ. Τραπεζῆς. — Χθὲς δὲ ἡ Α. Μακαριότης ὁ πατριάρχης τῶν ἀνατολικῶν Ἀρμενίων κ. Μαλαχίας Ὁρμανιάν.

Ὀνοματικὴ ἐορτή. — Ἐπὶ τῇ ὀνοματικῇ ἐορτῇ ἦν ἡγε πρόχθες ὁ ἐνδοξ. Χρυσάνθος Ὁματῆδης ἐφένδης δικηγόρος τῆς ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς, ἡ Α. Θ. Π. εὐηρεστήθη ἵνα διαβιβάσῃ αὐτῇ τὰς συγχαρητηρίους προσρήσεις καὶ εὐχὰς διὰ τοῦ ἱεροῦ. διακόνου κ. Ἱεροθέου Ἀνθουλίδου.

Ἀδελφότης «Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ». — Ἐχομεν ὑπ' ὅψιν τὸν κανονισμὸν τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ θρησκευτικῆς Ἀδελφότητος, ἥς σύμβολον ὁ ἱερὸς τῶν θεσσαλονικέων φωστὴρ Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς. Σκοπὸν ἔταξεν αὐτῇ ἡ Ἀδελφότης τὴν διὰ τῆς κατὰ Χριστὸν διδασκαλίας ἠθικῆς βελτίωσιν καὶ μόρφωσιν τοῦ τε ἱεροῦ κλήρου καὶ τῶν λοιπῶν μελῶν αὐτῆς καὶ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος. Ὅσον ἔξοχος ὁ σκοπὸς, τοσοῦτον καὶ τὰ πρὸς τοῦτο συμβαλλόμενα μέσα, δῆλον οὖν ἡ συντήρησις ἐνὸς ἡ δύο κηρύκων τοῦ θεοῦ λόγου διὰ τε τὴν πόλιν καὶ τὴν ἐπαρχίαν Θεσσαλονίκης καὶ ἡ διδασκαλία τῆς τε Κατηχήσεως καὶ Λειτουργικῆς πρὸς τὸ παρὸν, εἰς τὰ μέλη τῆς Ἀδελφότητος, ὑπὸ ἰδίου ἱεροδιδασκάλου, βραδύτερον δὲ καὶ τῆς Ἐκκλησιαστ. ἱστορίας καὶ τῆς Χριστιανικῆς ἠθικῆς. Δυστυχῶς ὅμως αἱ κάλλιστα καὶ κοινωφελεῖς αὗται προθέσεις τῶν τῆς Ἀδελφότητος ἰδρυτῶν δυσκόλως εὐοδοθήσονται διὰ τῶν ὑπὸ τοῦ 9 ἄρθρου τοῦ πεμφθέντος ἡμῖν κανονισμοῦ διαταττομένων περὶ συνδρομῶν τῶν μελῶν· ὁ θαυμασιὸς σκοπὸς τῆς ἀξιολόγου ταύτης Ἀδελφότητος ἔχει μελῶν πολλῶν, κυρίως λαϊκῶν, ἀνάγκη, διότι ἡ καθοριζομένη συνδρομὴ ἐστὶ γλισχροτάτη, μετὰ δὲ τὴν ἐναρξὴν τακτικῶν κηρυγμάτων καὶ τῆς καθοριζομένης διδασκαλίας ἐλπίζομεν ὅτι οἱ ὀρθόδοξοι τῆς ἐπαρχίας Θεσσαλονίκης θεωρήσουσι καθήκον—ἐστὶ δὲ καθήκον—ἵνα προσέλθωσιν ἀρωγοὶ εἰς τὸ λαμπρὸν ἔργον τῆς Ἀδελφότητος, ἥτις ἐστὶ καὶ κοινῆς εὐγνωμοσύνης ἀξία εἰς ἐπιβάλλῃ κυριαρχικῶς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ 8 ἄρθρου, καθ' ὃ ὀφείλουσι τὰ μέλη νὰ διάγωσι κοσμίως ἐν ἀλλήλοις καὶ νὰ ἐξασκῶσιν ἔργα θεάρεστα. Ἄλλως, τὸ παράδειγμα τοῦ χριστιανικοῦ βίου τὸ ἐμψυχον ἰσοῦται τῇ ἄλλῃ διδασκαλίᾳ, πάντοτε δ' ὑπέρτερον ἐκείνης ἀποδείκνυται ὅταν ὁ λόγος στερῇται τοῦ παραδείγματος τοῦ θεαρέστου βίου, ὅτε μάλιστα βοῶν καὶ ἐνοχλεῖ.

Ἐκκλησία Κύπρου

Φιλόμενου δωρεά. — Κατὰ τὰς ἐν Κύπρῳ ἑλληνικὰς ἐφημερίδας, ὁ ἀξιότιμος κ. Γενέθλιος Δ. Μιτέλλας ἐδωρήσατο τῇ ἑλληνικῇ σχολῇ Νεμεσοῦ λίρας ἀγγλικὰς τετρακοσίας.

Σύλλογος «Ὁρθοδοξία». — Τῇ πρώτῃ κυριακῇ τῶν νηστείων, ὁ ἐν Λευκωσίᾳ θρησκευτικὸς Σύλλογος «Ὁρθοδοξία» ἐπανηγύρισε τὴν ἐπέτειον τῆς συστάσεως αὐτοῦ, εὐλογοῦντος τὴν εὐσεβῆ ὁμήγουρυν τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Κυρηνείας καὶ προέδρου τῆς ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου κ. Κυρίλλου Λόγον ἐπὶ τῇ ἐορτῇ ἀπήγγειλεν ὁ ἐλλόγ. συντάκτης τῆς ἐν Λευκωσίᾳ θρησκευτικῆς ἐφημερίδος «Χριστιανικῆς Ἀληθείας» κ. Π. Κολεσιδης.

Ἐκκλησία Ἑλλάδος

Ἱερὰ Σύνοδος. — Ἐκλήθη ὑπὸ τοῦ τῶν ἐκκλησιαστικῶν Ὑπουργείου μέλος τῆς ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ πρὸς Κύριον μεταστάντος ἀρχιεπισκόπου Πατρῶν Ἱεροθέου, ὁ σεβασμ. ἀρχιεπίσκοπος Ἀρτης κ. Γεννάδιος Οἰκονομίδης.

Φρονεῖς ὑπὲρ τῶν χριστιανικῶν ἠθῶν. — Ἡ ἱερὰ Σύνοδος δι' ἐγκυκλίῳ αὐτῆς πρὸς τοὺς ἐν τῷ βασιλείῳ τῆς Ἑλλάδος ὀρθοδόξους συμβουλεύει πατρικῶς αὐτοὺς νὰ παύσωσι φητῶντες εἰς ἄσεμνα θεάματα κατὰ τὰς ἁγίας ἡμέρας τῆς Μ. τεσσαρακοστῆς.

Ἑλληνικὸς Φιλολογ. Σύλλογος. Ἀνάγνωσμα Α-Μόρτμαν ἱατροῦ.—Μία τῶν σπουδαιωτάτων ἀνακοινώσεων, τῶν ἐν τῷ Ἑλλ. Φιλολ. Συλλόγῳ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο γενομένων, ἐστὶν ἀναμφερήστως ἡ κατὰ τὴν παρελθούσαν δευτέραν ὑπὸ τοῦ διακεκριμένου βυζαντινολόγου καὶ μέλους τῆς ἀρχαιολογικῆς τοῦ Συλλόγου ἐπιτροπῆς ἱατροῦ κ. Α. Μόρτμαν γενομένη ἀπερί τινος ἀπόψεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα, μετ' ἐπιδείξεως εἰκόνων. Αἱ εἰκόνες αὗται παριστῶσαι τὸν Κεράτιον κόλπον ἀπὸ τοῦ Σαράϊ-βουρνου μέχρις Ἑγλυοῦ καὶ περιλαμβάνουσιν καὶ τινὰς ἀπόψεις ὑψηλὰς καὶ μεμακρυσμένας, ὁφείλονται εἰς σχέδιον ἐσχάτως εὑρεθὲν ἐν Ὁλλανδίᾳ καὶ ἀποδιδόμενον εἰς τὸν Melchior Lorichs, συνοδὸν τοῦ κατὰ τὰ ἔτη 1551—1557 πρεσβευτοῦ τῆς Γερμανίας παρὰ τῷ σουλτάνῳ Σουλεϊμάν τῷ Μεγάλῳ Auguste-Busbeck, συλλογέως γνωστοῦ τῶν ἐλληνικῶν χειρογράφων τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Τὸ ρηθὲν σχέδιον ἐκδοθὲν, ἰδιαιτέρᾳ δαπάνῃ τῆς Α. Μ. τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ τῆς Γεωγραφίας ἐν τῷ βασιλικῷ πανεπιστημίῳ τοῦ Μονάχου κ. Εὐγενίου Oberhammer, ἦτο τὸ κυρίως ἀντικείμενον τῆς ἀνακοινώσεως τοῦ κ. Μόρτμαν. Οὐδόλως λοιπὸν παρὰ τοῦ κ. Μόρτμαν ἡ συρροὴ κατὰ τὴν παρελθούσαν δευτέραν ἐν τῷ Ἑλλ. Φιλολογικῷ Συλλόγῳ πυκνοῦ ἀκρατηρίου ἐξ ἐπιστημόνων καὶ ἐγκρίτων μελῶν τῆς ἡμετέρας κοινωνίας, σπουδάντων ὅπως ἐντυπώσωσιν εἰς τὴν σπουδαιωτάτην ταύτην ἀνακοίνωσιν, τὴν νέον ὁρίζοντα εἰς μελέτην διανοήσαν.

Ὁ κ. Μόρτμαν ἀρξάμενος τῆς ἀνακοινώσεως αὐτοῦ ἐν τῇ γαλλικῇ γλώσσῃ, ἣ εὐχερῶς χρῆται, ἀνέφερεν ὅτι πολλὰ καὶ σπουδαιότατα ἀνακαλύψεις ὁφείλονται εἰς ἄνδρας φιλομαθεῖς, μὴ ἐγκύψαντας ὁμῶς εἰδικῶς εἰς τὸν κλάδον, ὅτινι ἀνήκουσι τὰ ὑπ' αὐτῶν ἀνακαλυφθέντα ἔργα, ὡς τοιοῦτους δὲ ἡρμήνευσεν τὸν Σκαρλάτον Βυζάντιον, τὸν ἱατρὸν Ἀλέξανδρον Πασπάτην, τὸν Μ. Λογοθέτην Σταυράκη, Ἀριστάρχην, τὸν Κωνσταντῖνον Καραθεοδωρῆ, τὸν πατριάρχην Κωνσταντῖνον, τὸν Curtis καὶ τὸν Ε. Σιδερίδην, ἰδίας δὲ μνείας ἐποιήσατο τοῦ κατ' ἐξοχὴν ἀρχαιολόγου Schleiman καὶ τοῦ Μ. Χαρτοφύλακος κ. Μ. Γεδεών. Αἱ ὑπ' αὐτῶν γενομένη ἐμβριθεὶς ἐργασία σπουδαίως συνεβάλλοντο εἰς τὴν προαγωγὴν τῆς ἀρχαιολογίας, ὃ δὲ Ἑλλ. Φιλολ. Σύλλογος, οὗτινος οἱ πλεῖστοι ἀνῆκον εἰς τὴν φάλαγγα τῶν ἰδρυτῶν καὶ μελῶν, δύναται ἀξιῶσαι ὅτι τὰ μέγιστα συνετέλεσεν εἰς τὴν σπουδαίαν ὥθησιν τῶν ἀρχαιολογικῶν ἐρευνῶν, ἰδίᾳ δὲ τῶν βυζαντινῶν, τῆς μελέτης τῆς τοπογραφίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως λαβούσης μετὰ τὴν ἵδρυσιν τοῦτου σπουδαίας διαστάσεως· ἐφ' ᾧ καὶ δικαίως ἐκτίσαστο, καθ' ἃ παρετήρησε, μετὰ πολλοῦς ἐν Ἑσπερίᾳ λογίους, ὁ κ. Μόρτμαν, ἐν Εὐρώπῃ κῆρος ἐπιστημονικόν, ὁ Σύλλογος, ἀντάξιον τῶν ὑπ' αὐτοῦ γενομένων σοβαρωτάτων μελετῶν.

Ὁ κ. Μόρτμαν ἐπιδείξας πλὴν τοῦ ἐσχάτως ἀνακαλυφθέντος σχεδίου καὶ τῶν ἐξ αὐτοῦ εἰκόνων καὶ ἐτέρας ἀπόψεις, περὶ τὰς διακοσίας, ὁφειλομένας εἰς τὸν γάλλον συγγραφέα στρατηγὸν de Bellier, ὑπὲρ οὗ, συγγράψαντος σπουδαιότατον ἔργον ὑπὸ τὸν τίτλον «L'habitation byzantine» ἐνθουσιωδῶς ἀπεφάνθη ὁ ἀγορητὴς ἀποκαλέσας αὐτὸν, «ἐκτακτον ἄνδρα» ἀνήκοντα εἰς τὴν γαλλικὴν «race educante», ἀντιπαρέβαλε τὸν νεωστὶ δημοσιευθέντα χάρτην πρὸς ἐτέρους χάρτας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὧν οἱ πρῶτοι ἐξετυπώθησαν ὑπὸ τῶν τυπογραφείων τῆς Βενετίας, εἰς δὲ τούτων κατὰ τὸ 1480.

Λυπούμενοι ὅτι ὁ χρόνος καὶ ὁ χρόνος δὲν ἐπιτρέπει ἡμῖν λε-

πτομέρῃ ἀνάλυσιν τῆς λίαν ἀξιολόγου ἀνακοινώσεως καὶ ἐπιφυλασσόμενοι ἵνα ἐπανεέλθωμεν, δηλοῦμεν ἐπὶ τοῦ παρόντος ὅτι ἡ ἀνακοίνωσις τοῦ κ. Μόρτμαν ἦν ἐκ τῶν συντελουσῶν εἰς πλουτισμὸν τῆς ἀρχαιολογίας καὶ εἰς τὴν αὐξήσιν τοῦ γοήτρου τοῦ Ἑλλ. Φιλολογ. Συλλόγου, τοῦ ὁποίου εἰς τῶν ἀκαμάτων σκαπανέων διατελεῖ καὶ ὁ τῆς ἐσπέρας τῆς παρελθούσης δευτέρας ἐμβριθεῖς ἀγορητὴς, ὅστις, μετὰ τὸ πέρας τῆς ἀνακοινώσεως αὐτοῦ, εἰς ἡν, ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, παρέστη ὁ ἐλλόγ. ἐπίτιμος νομικὸς σύμβουλος τῶν Πατριαρχείων κ. Π. Δ. Νικολόπουλος, ἐδέξατο δημοσίᾳ τὰ θερμὰ συγχαρητήρια τοῦ διδάκτορος κ. Μ. Ψαλίδου, προέδρου τοῦ Συλλόγου, καὶ τὰς ἐπιδοκίμασάς τῶν παρευστώτων.

Η ΚΑΛΑΙΣΘΗΣΙΑ ΤΩΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ

Τῆς τοῦ Ὑψίστου δεξιᾶς ἀλλοίωσις μεγάλῃ καὶ ἐμὲ αὐτὸν, ὡς βλέπετε, εἰς νέον μεταβάλλει ἐκ παλαιοῦ τὸν παλαιὸν ἀποδυθέντα ἥδη ἄνθρωπον καὶ νέον ὑμῖν ἄνθρωπον ἐν ἡμερίδι τοσοῦτον ἐξόχῳ καὶ σεμνῇ* παραδεικνύντα ἐμαυτὸν, τὸν πρὶν τὰς συναυλίας ἀτόπως ἐκτρεπόμενον. Ὡσεὶ καινὸς Μαρσύας, τὴν ἀφυκτον φοβούμενος τοῦ Μουσηγέτου μῆνιν, αὐτῷ νῦν προσερχόμενος ἐξέκλινε ἴσως ἐκείνην· ἀλλ' εὐνοίαν ἐκλιπαρῶ καὶ προσδοκῶ ὑμῶν τῶν ἐν μέλλοντι κριτῶν βεβαίως ἐπιεικῶν, οἵτινες θέλουσι κρίνει

* Ἡ παρούσα διατριβὴ συνετάχθη χάριν ὁμηγύρεώς τινος ἐχούσης χοροὶν μουσικῆς καὶ φιλολογικῆς συνελεύσεως, ἐν ἡμέρᾳ κυριακῇ γενομένης ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ κατ' ἡμῶς Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου, καὶ ἐν ἣ παρῆσαν ὁ τε ἀείμνηστος πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος Νικόλαος Μαυροκαρδῆς καὶ φιλόμουσος ὁμήγυρις. Ἐπισημὴ τις τῆς παρούσης διατριβῆς ἀνεγνώσθη καὶ ἡ ἐπισημὴ, πολλὰς ἀλλοιώσεις ὑποστῆσα, ἐξεδόθη διὰ τινος τῶν παρ' ἡμῖν ἐφημερίδων, ἄνευ καὶ τῶν ἀναγκασιωδῶν αὐτῇ σημειώσεων. Ἐκτίθεται νῦν διὰ τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» ἀρτία καὶ ἀδιελέητος, σὺν ταῖς σημειώσεσιν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ μετὰ τῆς ἀξιόσεως ὅτι ἐξαντλεῖ θέμα τοσοῦτον ἐπαγωγὸν καὶ βεβαίως ἄξιον πολλῆς καὶ λιπαρᾶς ἀναλήψεως πολλῶν κειμένων. Ἰδίᾳ δ' ἐκτείνεται πῶς, ὅπου ἴσως οὐκ ἔδει, ὁ λόγος περὶ μουσικῆς, ἥτις σὺν τῇ ζωγραφικῇ—τῇ ἀγιογραφίᾳ—μετὰ ζήλου καὶ πραγματικῆς ἐνλαβείας ἐκαλλιεργήθη κατὰ τε τοὺς βυζαντινοὺς καὶ τοὺς μετὰ τὴν ἡλῶσιν χρόνους, ἀπολαύουσα πάντοτε τῆς προστασίας τῆς ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, ὡς ἀποδεικνύουσι τὰ κατὰ καιροὺς ἀπολυόμενα πατριαρχικά καὶ συνοδικὰ γράμματα, ὧν ἡ σπουδὴ καὶ γνώσις δικαιολογεῖ τὴν ἐκδοσὶν τῆς μετὰ χειρὸς διατριβῆς.

πάντως περὶ ἡμῶν, ὡς οὐ δαπανησάντων μάτην εἰς ἀμουσίαν, οὐ κενὴν, ζωῆς ἀκμαιοτάτην περιόδον. Καὶ σήμερον ἐν ὁμηγύρει φίλη ὁμολογοῦμεν εὐθαρσῶς ὅτι οὐχὶ τῇ ὑλῇ ὑπηρετοῦμεν ἄχρι τοῦ νῦν, πολλὰ μὲν ἐρευνῶντες, ἀκούοντες καὶ μανθάνοντες, οὐδέποτε σιγῶντες, καίπερ δὲ τὰς συναυλίας φεύγοντες παριστάμεθα νῦν ἐν αὐταῖς, ἐκπλήκτως ἐν ἑαυτοῖς ἀντίθεσιν τινα πρὸς τὰς τέως στενὰς ἰδέας ὑφαίνοντες. Καὶ οὕτως οὐ προέχοντες, ἀλλ' οὔτε τελευταῖοι, οὔτε καταβαλλόμενοι, ἀλλ' οὔτε καὶ ἀκμαῖοι, παρήλθομεν, ὥς δείγμα τι οἰκτρᾶς κακομουσίας, περὶ Μουσῶν καὶ μουσικῆς λαλοῦντες θεσπεσίας καὶ περὶ τέχνης καὶ καλοῦ καὶ τῶν ἐκείνου λατρευτῶν ἐν χρόνοις παρωχημένοις. Ἐρασταὶ τῶν λόγων, τῆς τε ἀρετῆς καὶ τῆς πατρίου παιδείσεως καὶ τῆς πρὸς τὸ καλὸν λατρείας τῶν βυζαντινῶν γενεῶν, αὐτὰς στυλογραφούμεν καὶ νῦν, κλέα πατέρων ἀνερευνῶντες καὶ πάσης εὐκαιρίας δραττόμενοι ὅπως ἀποτελέσωμεν ἐορτὴν ἀρετῆς πᾶσαν ὁμήγυριν λόγιμον, οἷαν βλέπομεν καὶ τὴν παροῦσαν. Φιλομούσων νέων θερμὸς ζῆλος συναγείρων ἡμᾶς ἐνταῦθα σήμερον ἐπιδείκνυσιν ἡμῖν τὸν μουσικὸν χαρακτῆρα πληροῦντα τὴν ἑξοχὸν ταύτην ὁμήγυριν, ἀλλὰ καὶ τεκμηριῶντα τό τε λόγιμον ἡμῶν τε καὶ τῶν προστατούντων ταύτης καὶ τὴν πρὸς τὸ καλὸν ἀγάπην.

διότι τῶν πατέρων ἡμῶν ἐπιφανέστατος ὁ Κωνσταντῖνος Πορφυρογέννητος, περὶ τοῦ μαγίστρου Κατάκυλα λαλῶν τοῦ ζήσαντος ἐπὶ Λέοντος τοῦ Σοφοῦ, γράφει ὅτι «ἐπεὶ μουσικῆς ἑλληνικῆς ἀμέτοχος ἦν (ὁ μάγιστρος) πολλὰ βάρβαρα καὶ σόλοικα καὶ ἀσυνταξίας ἢ τούτου συγγραφὴ περιεῖχεν, εἰ καὶ ὁ ἄνθρωπος θεοσεβὴς ἦν ἀνὴρ»¹.

Ἡμεῖς, οὐκ ἀμέτοχοι μουσικῆς ἑλληνικῆς, ἐν μουσικοῖς ἀσυντάκτοις ἢ σολοικίζουσι ζῶντες, ἴσως ἀποφεύγομεν τὰ σόλοικα καὶ τὰς ἀσυνταξίας—ἐν τῇ γραφῇ—ἀπόγονοι δὲ λέγομεν ὅτι ἐσμὲν ἐκείνων, οἵτινες καὶ κατὰ τὴν Δ' μὲν ἑκατονταετηρίδα τὴν μουσικὴν ἐκκήρυττον ἀποτελοῦσαν μέρος τῆς φιλοσοφίας, ἅμ' αὐτῇ δὲ συναπαρτίζουσιν τὴν ἀνωτέραν παιδείαν, καὶ κατὰ τὴν ΙΒ' δὲ διὰ τοῦ Τζέτζη, καὶ πρότερον διὰ τοῦ θεολόγου Γρηγορίου, καὶ κατὰ τὴν ΙΑ' διὰ τοῦ

1. Ἐκθεσις βασιλείου τάξεως· Βόννης σελ. 457. Ἦν δ' οὗτος ἴσως ὁ Λέων ὁ Κατάκυλας ἢ Κατακοίλας ὁ Φωτίῳ τῷ πατριάρχῃ συγγενής, ὁ γεγωνὴς καὶ δρουγγάριος. Βλ. Vita Euthymii· ἐκδ. Carl De Boor, σελ. 5 (21) καὶ 14 (8).

σοφωτάτου Μιχαὴλ τοῦ Ψελλοῦ, οὐ μόνον εἰπόντες ὅτι καὶ οἱ τόνοι τῆς γραμματικῆς ἀόξεϊα καὶ βαρεῖα διάφορον ἐν τοῖς γένεσι τὴν ἡχῶ δέχονται καὶ χαλῶσης ἐστὶ τῆς φωνῆς καὶ τῇ μὲν ἀνεσις ἀρχὴ, τῇ δὲ ἐπίτασις»², ἀλλὰ καὶ τολμήσαντες διατυπῶσαί ποτε τὴν ἀπορίαν «εἰ καὶ τὰ κατὰ τὸν οὐρανὸν κινούμενα ἢ ἀντικινούμενα μέλους εἶεν ἐργαστικά»³. Τοιουτοτρόπως ἐδήλουν ἡλικίαν ἀπέδιδον τῇ μουσικῇ σημασίαν· ἐδήλουν ἄρα καὶ τὴν πρὸς αὐτὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἑξοχὸν λατρείαν. Ἐντεῦθεν, ὁ μελετῶν τὴν ἱστορίαν τῆς μακρᾶς περιόδου ταύτης ἐν αὐταῖς ταῖς πηγαῖς, οὐ δυσχερῶς μανθάνει ὅτι καὶ πᾶσα συνάθροισις ἐφέστιον εἶχεν οἶονεὶ θεότητα τὴν ταύτης ἑξοχὸν μοῦσαν καὶ ἐκτὸς τῶν ναῶν—διότι ποιοῦμαι λόγον περὶ τῶν κοσμικῶν, οὕτως εἶπεῖν, καὶ λαϊκῶν πανηγύρεων καὶ συνάξεων.—Μελετήσατε τὰς παρὰ βυζαντινοῖς συνεχῶς ἀγομένας ἐν τῷ Ἱπποδρομίῳ πανηγύρεις· καὶ ὅταν ἴδῃτε ἀναφερομένους ἐν τοῖς ἐπισήμοις τυπικοῖς ἡχοῦς «ἀπελατικούς»⁴ καὶ «δρομικούς»⁵ καὶ βαρὺν ἀπελατικὸν ὑπὸ χορευτῶν χρησιμοποιούμενον ἐν περιστάσεσι, σὺν «ἡχαδίοις»⁶ δῆλον οὖν ἡχαδίοις, καὶ «τριλεξίοις»⁶,

2. «τῇ δὲ ἐπίτασις, καὶ ὡς ἄλλως μὲν ἐν τοῖς καθαπτοῖς ὄργανοις νοοῦντο ταῦτα καὶ γίνοντο, ἄλλως δὲ ἐν τοῖς λογικοῖς καὶ μελωδικοῖς διαστήμασι, καὶ ὡς ὀξύτητος καὶ βαρύτητος μέσον τι ὁ τρίτος τόνος, ὅθεν καὶ τὸνομα ἔσχηκε, μεριζόμενος καὶ περισπώμενος ἐφ' ἑκάτερα». Ψελλοῦ Μιχαὴλ ἐπιτάφιος εἰς Νικήταν μαίστορα κλπ. ἐν Ε' τόμῳ τῆς Μεσαιων. Βιβλιοθήκης Κ. Ν. Σάβα, σελ. 90—93.

3. περίληψις ἀνεκδότων βιογραφιῶν Αὐξεντίου τοῦ ἐν τῷ βουνῷ, ἐν «Ἐορτολογίῳ Βυζαντινῷ» Μ. Ι. Γεδεών, σελ. 282, στήλη 6'.

4. ἐν τῷ ἀπελατικῷ τετάρτῳ ἡχῷ φαίνονται μοι ἵχνη ἐνυπάρχοντα πολιτικοῦ μέτρου. Πορφυρογ. Ἐκθεσις βασιλ. τάξεως· σελ. 253. Εὐρηνται δ' αὐτόθι (σελ. 279) καὶ βαρὺς ἀπελατικός, ὃν ἦδον «χορεύοντες», καὶ πλάγιος τέταρτος (σελ. 279 καὶ 282 καὶ 314) ἀπελατικός, εἶδος ὢν πολιτικοῦ δεκαεξασυλλάβου· οἷον «καὶ εὐτυχῶσι τὰ σκήπτρα, σκηπτοῦχόν σε κεκτημένα—κατακοσμεῖς γὰρ τὸν θρόνον, τῆς πατρώας βασιλείας—σὺν τῇ αὐγούστη προπέμπων, μαρμαρυγὰς εὐταξίας» κλ. Ἀναφέρεται καὶ ἡχος πρῶτος ἀπελατικός, ἐφ' οὗ ἡρμύζοντο στίχοι ὀκτασύλλαβοι (σελ. 294) «Ὅθεν ὁ κόσμος προσπίπτει—τῷ σκήπτρῳ τῆς δεξιᾶς σου—εὐχαριστῶν τῷ Κυρίῳ—τῷ εὐδοκῆσαντι οὕτω—Σὲ γὰρ ἔχειν ἐπεπόθει—τὸν εὐσεβῆ βασιλέα» κλπ. βλέπε καὶ σελ. 380 ἀπελατικὸν ἡχ. α', εἰς στεφάνωμα.

5. Πορφυρογ. Ἐκθεσις· σελ. 266, 267. Ἦχος τέταρτος δρομικός φαίνεται πως ὢν πολιτικός στίχος παρεμφαμένος.

6. τριλέξια ἐψάλλοντο εἰς ἡχόν πρῶτον, τρία δὲ τοιαῦτα

ὅταν ἴδῃτε κατὰ τὰς κοσμικὰς δοχὰς, ἥτοι δεξιώσεις, καὶ κατὰ τὰς πανηγύρεις τὰς ὅλως κοσμικῆς φύσεως χορευτικοὺς ἤχους⁷ καὶ μελωδικὰς ἐκφωνήσεις καὶ κελεύσεις⁸ καὶ «ὄργανον» λαλοῦν πρὸ καὶ μετὰ τὸν ἀπελατικόν, καὶ «τρισαγιάζον»⁹, δῆλον οὖν ἀνακροῦν τὸν τρισαγίον

σώζονται παρὰ Πορφυρογεννήτῳ, ἐν Ἐκθέσει, σελ. 280—281. Ἀναφέρονται παρ' αὐτοῦ ἀπλῶς καὶ τετράλεκτα· σελ. 283, 291. Ἀκατανόητα δ' εἰσὶν ἐμοὶ τὰ ἱεράδια· «ἱεράδιον ἄγια» οἱ κράκται εἰς ἤχον πλάγιον τοῦ τετάρτου (σελ. 281) — «ἱεράδιον νανᾶτα» οἱ κράκται (σελ. 319) ἄνευ σημειώσεως ἤχου — «ἱεράδιον ἀνανᾶ» οἱ κράκται (σελ. 323), μὴ σημειουμένου ἤχου, καίτοι ἀλλαχοῦ (σ. 325) αἰ μὲν ἔχουσιν οἱ βενέτοι προτίμησιν, λέγουσιν οἱ κράκται φωνὴν ἤχ. δ', ἱεράδιον ἀνανᾶ» . . . «εἰ δὲ ἔχει ὁ πράσινος προτίμησιν λέγει φωνὴν ἤχ. πλ. δ'» (σ. 326).

7. κατὰ τὸ μακελλαρικὸν ἱπποδρόμιον «ὀψικεύοντες οἱ δημῶται τὴν πολιτικὴν λέγουσι τὸν χορευτικόν, ἤχ. α' λέγουσιν οἱ κράκται καὶ ἀποκρίνεται ὁ λαός. Ἴδε τὸ ἔαρ τὸ γλυκὺ πάλιν ἐπανατέλλει — χαρὰν, ὕψιαν, καὶ ζωὴν καὶ τὴν εὐημερίαν» (σελ. 367 Πορφυρογεννήτου). Ἀλλαχοῦ, εἰς τὸν χορευτικόν ἤχος οὐ σημειῖται (σελ. 295).

8. κατὰ τινὰς ἑορτὰς ὁ πραιπόσιτος, διδοὺς διαταγὰς, ἔλεγε τὸ «κελεύσατε» εὐήχως πῶς καὶ ἑναρμονίως (Ἐκθ. σελ. 10 καὶ 23) ὁμοίως καὶ ὁ φωνοδόλος τοῦ κουβουκλείου τὸ «καλῶς» εὐήχως πῶς καὶ ἑναρμονίως (σελ. 21).

9. χάριν τῶν ἀμαθῶς ἄλλοτε φληναφισάντων περὶ μουσικῶν δῆθεν ὀργάνων ἐν τοῖς τῶν βυζαντινῶν ναοῖς, ὀφείλω ἵνα παρατείνω τὴν ὑπὸ χεῖρσ σημείωσιν, ὡς ἐγὼ τοῦλάχιστον ἀντιλαμβάνομαι τῶν παρὰ Πορφυρογεννήτῳ, κατὰ τὰ νῦν δηλούμενα μέρη· οὐδαμοῦ εὗρον ὅτι τὸ ὄργανον ἐχρησίμευεν ἐν ναοῖς ἢ κατὰ τὰς ἐν τῷ παλατίῳ δεξιώσεις· «τοῦ ὀργάνου παύσαντος, ἄρχεται ὁ δῆμος τὸν ἀπελατικόν . . . καὶ πληρουμένου τοῦ ἀπελατικοῦ, ἀλλεῖ τὸ ὄργανον» (Ἐκθ. βασιλ. τάξεως, σελ. 287). Ὁ ἀπελατικός ἴδιος ἦν τῶν ἐν τῷ Ἱπποδρόμῳ τελετῶν· εἰ δέ ποτ' ἀναφέρεται τὸ ὄργανον τρισαγιάζον, ἥτοι συνοδεῦον τῇ τῶν κρακτῶν ἐκφωνήσει Ἄγιος (σελ. 315), τοῦτο γίνεται ἐν κοσμικαῖς ἑορταῖς καὶ δοχαῖς, ΟΥΧΙ Δ' ΕΝ Τῷ ΝΑῷ. Τὸ ὄργανον ἀναφέρεται αὐλοῦν, ἀλλ' οὐχὶ ἐν τῷ ναφ· «ὁ δῆμαρχος, αὐλοῦντος καὶ τοῦ ὀργάνου, ἀνακράζει μεγάλως τὸ Ἄγιος . . . παύσαντος δὲ τοῦ ὀργάνου . . . εὐφημήσαντος τοῦ μέρους, καὶ ἐκφωνήσαντος, αὐλεῖς τὸ ὄργανον» καὶ παύσαντος αὐτοῦ, ἄρχεται ὁ δῆμος τὸν ἀπελατικόν . . . τελεσθέντων δὲ τῶν ἀπελατικῶν, αὐλῶς τὸ ὄργανον καὶ παύσαντος αὐτοῦ, λέγουσιν οἱ τοῦ μέρους τὰ τετράλεκτα ἀκτολογοῦντες» (σελ. 291). Οὐδεὶς ψυχῆρης τῆς ἱερᾶς μουσικῆς φρονεῖ ὅτι δῆμοι καὶ δῆμαρχοι καὶ φατρίαι καὶ ἀπελατικοὶ ἐχοροστάτουν ἐν τοῖς τῶν βυζαντινῶν ναοῖς. Τῇ δευτέρᾳ τῆς Διακαινησίμου ἀναφέρεται τὸ ὄργανον, ἀλλ' ἐκ τῶν ὀλίγων τούτων «ὅτε ἀκουμβήσωσιν οἱ δεσπότες ἐπὶ τῆς τραπέζης, αὐλεῖς τὸ ὄργανον τῶν βενέτων, καὶ ὅτε παύσῃ τὸ ὄργανον, λέγουσιν οἱ κράκται» κλπ. σελ. 47, δηλοῦν ὅτι τὸ ὄργανον ἤλκει κατὰ κοσμικὴν τελετὴν, ἐν αὐτοκρατορικῷ γεύματι· «Χρυσοῦν ὄργανον αὐλεῖ, μελλόντων ἐξίεναι (τῶν νεόνυμφων) τὰς ἀργυρᾶς τοῦ χρυσотρικλίνου πύλας» (σελ. 202).

ἤμνον, ὅταν ἴδῃτε σπηλογραφούμενα ἄσματα «αὐγουστιακά» καὶ «χορευτικά» καὶ «χρυσᾶ ὄργανα» τὰ τῆς αὐλῆς καὶ «τάργυρᾶ»¹⁰ τῶν ἐν τῷ Ἱπποδρόμῳ φατριῶν τὰ δεικνύοντα πάντα διακριδὸν ἔχνη δημῶδους καὶ ἱερᾶς μελωδίας¹¹, πιστεύσατε καὶ ὑμεῖς, ὡς ἐγὼ ὅτι πάντα ταῦτα μέλπουσιν ἐνώπιον ἡμῶν τῶν ἐπιγενομένων ἱεσίων, οὕτως εἰπεῖν, ὑπὲρ τῆς βυζαντινῆς μεγάλης χρονικῆς περιόδου· νομίζω ὅτι πείθουσιν ἡμᾶς ὅτι ἡ μουσικὴ κατεκόσμη πάσας τὰς τῶν χρόνων ἐκείνων κοσμικὰς, ὡς τὰς ἱερὰς, καὶ τὰς κοινὰς καὶ ἐπισήμους, ὡς καὶ τὰς ἀγομένας ἰδίᾳ καὶ λαϊκὰς διασκεδάσεις.

Ἀναφέρω, βλέπετε, πρῶτον τὴν μουσικὴν, ἐνῶ βεβαίως ἔδει ἵνα καταβάλλω θεμέλιον τοῦ λόγου μου τὴν γλυπτικὴν, μετὰ τὴν ἀρχιτεκτονικὴν, ἐννοεῖται. Ἄν δὲ μὴ ἔχωμεν τῆς τελευταίας ταύτης οὐχὶ πολλὰ τὰ μνημεῖα, τὰ σωζόμενα μέχρις ἡμῶν, ἀλλὰ τῶν πολλῶν ἐν ἀρκεῖ τῶν κρῖναι δυναμένων νὰ κινήσῃ τὸν θαυμασμόν, διότι ἡμεῖς, καὶ παρὰ λῦδιον καὶ παρὰ μιζολύδιον ἄρμα πεζῇ βαίνοντες, ἀδυνατοῦμεν καὶ ἵνα ἐκτιμήσωμεν καὶ ἵνα θαυμάσωμεν δεόντως τὸ αἰωνόβιον οἰκοδόμημα τὸ διὰ τῆς τοῦ

δῆλ' ἄ γε δὴ, τελουμένου γάμου ἐν τοῖς ἀνακτόροις, τὸ ὄργανον ἤλκει καθ' ἣν ὥραν ἐξήρχοντο οἱ νεόγαμοι ὅχι ἐκ τοῦ ναοῦ, ἀλλ' ἐκ τοῦ χρυσотρικλίνου· βλ. καὶ ἀλλαχοῦ· αὐλοῦντος τοῦ ὀργάνου, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν τριῶν δοχῶν» (σελ. 168), ὅπου πρόκειται λόγος περὶ κοσμικῆς τελετῆς· καὶ ἀλλαχοῦ (σελ. 3)· τὰ ὄργανα αὐλοῦσιν ἐν ταῖς τέσσαρσι δοχαῖς τῶν μερῶν, Ἱπποδρόμου δῆλα δῆ.

10. περὶ χρυσοῦ ὀργάνου, τοῦ τῆς αὐλῆς, ἴδε σελ. 202 Ἐκθ. βασιλ. τάξεως περὶ τῶν ὀργάνων (ἀργυρῶν) τῶν φατριῶν ἴδε σελ. 580. Παραδόξως ἐν τινι κοσμικῇ τελετῇ οἱ Σκλάβοι (σλάβοι) εἶχον καθῆκον ἵνα φυσῶσι τὰ ὄργανα (σελ. 363).

11. φρονῶ ὅτι ἐν τῷ Ἱπποδρόμῳ διαρκῶς ἦν ἀδύνατον ἱεραὶ μελωδαίαι ἵνα χρησιμοποιῶνται· διότι καθ' ἑτέρας περιστάσεις, οἳ αἱ κατὰ τὰ Χριστούγεννα δοχαί, εἰ περατικοὶ (οἱ ἐκ τῶν ἀπαντικρῶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως μερῶν) δῆμοι, βενέτων καὶ πρασίνων καὶ ρουσίων καὶ λευκῶν ἱερά ψάλλουσιν ἄσματα εἰς ἤχον τρίτον (σελ. 36—38)· εἰς πρῶτον ἤχον ὁ τῶν ρουσίων μόνος. Ἐν ταῖς δοχαῖς τῶν αὐτοκρατόρων, ὡς ἱερῶν προσώπων, οἱ δῆμοι ἐψάλλον ἱερά ἄσματα, ἀλλ' ἐν τελεταῖς κοσμικῆς ὅλως χραιᾶς οὐδαμῶς ἐγένετο τοῦτο, κατὰ τὴν ἐμὴν ἀντιληψίν· τὸ πρὸς τὸν αὐτοκράτορα κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων, ἐκ τῆς ἐκκλησίας εἰς τὸ παλάτιον ὑποστρέφοντα, ψαλλόμενον ὑπὸ τῶν βενέτων ἐν τῇ τρίτῃ δοχῇ εἰς ἤχον ἀπελατικόν «Τὸν ἐν Ἑδέμ παράδεισον ἠνέφξεν ἐν Βηθλεὲμ ἡ Παρθένος» ἐστὶ τροπάριον ἐξ ἱεροῦ κανόνος ἀποσπασθέν· ἀλλ' «εἰς τὴν τοῦ δημάρχου καλῆμερίν τῇ τρίτῃ τῆς Γαλιλαίας» τὰ ἀδόμητα ἄσματα φαίνοντά μοι δεικνύοντα μελωδίας ἔχνη δη-

Θεοῦ Λόγου Σοφίας ἀγιασθέν τε καὶ τιμηθέν. Ἄν δὲ οἱ πλεῖστοι τῶν κρῖναι δυναμένων ἐμπνέωνται ἐκ στιγμιαίας ἐπισκέψεως, ἄρα πόσον ἐνεπνέοντο οἱ κατὰ ἄλλους αἰῶνας διαρκῶς ἐν αὐτῷ, λόγῳ συνάξεων ἱερῶν, πανηγύριοι καὶ πάννυχτοι τὰς διατριβὰς ποιοῦμενοι¹². Παρὰ τῷ μνημείῳ τούτῳ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς τιθέντες ἀντιβάλλωμεν τὸν τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων ναὸν, ἀγλαυκόφωτον ἂν εἴποι τις ἐν τοῖς ναοῖς σελήνην — εἰς κάλλος δευτερεύοντα τοῦ λαμπραυγοῦς ἡλίου», κατὰ τὸν χρονογράφον Μανασσῆν. Τάξατε παρὰ τούτους τὸ θαυμάσιον τοῦ Ζευξίππου λουτροῦ, ἵνα μὴ τινὰς ἐτέρας οἰκοδομὰς ἀναφέρων ὀγκώδῃ τὸν παρόντα λόγον ἀποτελέσω. Καὶ ἐν τούτοις, ἀδύνατον ἵνα παραλίπω βραχυτάτην ὑπόμνησιν περὶ σκεπαστῶν — τοῦλάχιστον ἐν Κωνσταντινουπόλει — στοῶν¹³ ἀπέραντον

12. Ἀγαθίας ὁ βυζαντινὸς ἱστοριογράφος, ἐν Ε' βιβλίῳ τῶν Ἱστοριῶν αὐτοῦ γράφων περὶ Παύλου υἱοῦ Κύρου (υἱοῦ Φλώρου) τοῦ Σιλαντιαρίου, τοῦ στιχομυθήσαντος τὴν ἐκφρασιν τῆς Ἀγίας Σοφίας, παρατηρεῖ «Καὶ τοίνυν πεποιήται οἱ καὶ ἄλλα ὡς πλεῖστα ποιήματα, μνήμης τε ἄξια καὶ ἐπαίνου. Δοκεῖ μοι δὲ τὰ ἐπὶ τῷ νεῷ εἰρημένα μείζονός τε πόνου καὶ ἐπιστήμης ἀνάπλεα καθεστάναι».

13. Ἐκτὸς τῶν ὑπὸ Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου καὶ τοῦ Α' Ἰουστινιανοῦ κομισθέντων ἔνθεν καχεῖθεν ἀνδριάντων καὶ χαλκουργημάτων, ὧν δύναται τις ἰδεῖν μνείαν ἐν «Κωνσταντινουπόλει» Σκαρλάτου Βυζαντίου καὶ ἐκτενέστερον παρὰ Γυλλίῳ καὶ Δουκαγγίῳ, ἅφ' ὧν μετέγραψεν ἑκείνος, καὶ οἱ τῆς μακεδονικῆς δυναστείας αὐτοκράτορες καὶ οἱ συνάρχοντες αὐτοῖς, ἐκ φιλοκαλίας, πολλὴν ἐπεδείξαντο μέριμναν ὑπὲρ τε τῆς ἀγλαίας τῶν δημοσίων οἰκοδομῶν καὶ τῆς σωτηρίας τῶν ταύτας κοσμοῦντων παλαιῶν ἀγαλμάτων καὶ τῶν ἐκ χαλκοῦ προϊόντων τῆς τέχνης, ὧν ἐφείσθησαν οἱ σεισμοί. Αὐτίκα Βασίλειος ὁ Μακεδὼν, κτίζων τὴν Νέαν ἐκκλησίαν, πολλὰς στήλας ἐκ πολλῶν ἐκκλησιῶν ἐν αὐτῇ μετεκόμισεν· ὅτι δὲ στήλας ἐννοοῦσι τὰ ἐπὶ στηλῶν ἀνάγλυφα δῆλον ἐξ ὧν περὶ Ἀσκληπιοῦ γράφουσιν ὅ τε Συμεὼν Μάγιστρος (σελ. 691 Βόννης) καὶ Γεώργιος ὁ μοναχὸς (σελ. 843). Κωνσταντῖνος δ' ὁ Πορφυρογέννητος, ὁ τοῦ πατρὸς βυζαντινοῦ αὐτοκρατορικοῦ θησαυροφυλαχεῖου τὰς στολὰς καὶ τὰ παλαιὰ στέμματα καὶ διαδήματα καινουργήσας, ἐκαλλώπισε καὶ τὸν Βουκολέοντα (Κάτεργα-λιμάν) «ζωδοῖς, ἐκ διαφόρων τόπων ἀγαγὼν», καὶ λαμπρότερον ἀνωκοδόμησε τὸ λουτρόν, ὃ Λέων ὁ Σοφὸς, ὁ τούτου πάππος, ἤγειρεν ἐν τῇ συνοικίᾳ Τὰ Μαρίνης (Theophanis Continuati· Βόννης σελ. 447 καὶ 460). Ὁ δὲ Ρωμανὸς ὁ Λακαπηνὸς, συνδυάζων τῇ καλαιοθησίᾳ τὴν φιλάνθρωπίαν, αὐτὰς στοὰς τῶν ἐμβόλων ἀνέφραξε θυρίσιν καὶ στανιδώμασιν ὡς μὴ τὴν χιόνα καὶ τὸ ψῦχος ἐκεῖθεν ἐπεισιέναι τοῖς πένησιν· αὐτὸς δὲ καὶ ξενοδοχεῖον εἰς Τὰ Μαβριανοῦ (ἐν Κων]πόλει) καταστήσας ὠκοδόμησεν ἐν αὐτῷ «ὀσπήτια κάλλιστα» καὶ ἀλλαχοῦ τῆς πρωτευούσης «ἐκαίνουργησε λειμῶνας ἀμφιλαφεῖς καὶ εὐχάρπους» (Continuati σελ. 418, 430, 431).

ἐπιδεικνυμένων τοῖς τότε τὴν ἀγλαίαν τὴν ἐξ εἰκόνων καὶ στηλῶν καὶ δι' ὧν οἱ μακάριοι ἡμῶν πατέρες ἄριστα συνεδύαζον τῇ παλαιοθυσίᾳ τὸ τῆς φιλάνθρωπίας αἶσθημα. Οὔτε ἀποσιωπῶ τὰ νυμφαῖα καὶ τὰς θέρμας καὶ τὰ παλάτια, ἅπερ ἐκόσμουν ἀγάλματα τῆς πολυθεϊκῆς Ἑλλάδος. Πάντα ταῦτα τὰ μέρη, κατὰ τὴν ἐμὴν ἀντίληψιν, ἐγίνοντο συνεχῶν διαχύσεων κέντρα, καθὰ σήμερον λέγομεν, καὶ τόποι συρροῆς πλήθους, ἐν αὐτοῖς δ' ἠρύοντο μὲν ἐμπνεύσεις οἱ τῶν λόγων τρόφιμοι, διεπλάττοντο δὲ τὴν καρδίαν — ἀσυνειδήτως — οἱ συνήθεις καὶ πολλοί.

διότι, ὅταν λέγωμεν Ζευξίππου λουτρόν¹⁴, ὅταν εἰπώμεν παλάτια Λαυσιακά, ὅταν λέγωμεν λουτρῶνας ἢ θέρμας Κωνσταντινιανὰς ἢ Θεοδοσιανὰς, ὅσοι τῆς προγονικῆς καὶ πατρίου τέχνης τὰ μνημεῖα λατρεύομεν ἄνω σχῶμεν τὸν νοῦν ἀπὸ τῶν νυνὶ καὶ παρ' ἡμῖν πεζοτήτων εἰς τὰ θαυμάσια ταῦτα κειμηλιουχεῖα τῶν βυζαντινῶν αἰώνων. Διότι πάντα ταῦτα ἦσαν καὶ μουσεῖα ἀρχαιολογικά. Ἐν τῷ Κωνσταντινιανῷ φόρῳ τὸ ἄγαλμα Ρέας τῆς μητρὸς τῶν Θεῶν, ἐκ Δινδύμου, ὄρους τῆς Κυζίκου, μετενεχθέν· ἐν τῷ Λαυσιακῷ τὸ τετράπληχρον τῆς Λινδίας Ἀθηνᾶς ἄγαλμα, Διποῖνον καὶ Σκύλλιδος ἔργον, ἐκ σμαράγδου, τὸ τῆς Κνιδίας Ἀφροδίτης, ἔργον Πραξιτέλους τοῦ Κνιδίου, τὸ τῆς Σαμίας Ἥρας, ἔργον Βουπάλου τοῦ Χίου καὶ Λυσίππου· ἐν τῷ Σενάτῳ τὸ τοῦ Δωδωναίου Διὸς εἴλκυον ἐπὶ θεᾷ τοὺς μακαρίους ἡμῶν πατέρας, τιμῶντάς τε καὶ τεθιπότας ταῦτά τε καὶ Ζηνὸς ἐλεφάντινον ἄγαλμα καὶ τοξοφόρου μετὰ πτερύγων Ἐρωτος· ἐν ταῖς Θεοδοσιαναῖς θέρμας ἀγάλματα πλεῖστα, ὧν

14. Ὅπως ὁ ἀναγνώστης ἀκριβῆς σχηματίσῃ γινώσκων τοῦ μεγέθους τῶν λουτρῶν τῶν παρὰ βυζαντινοῦς, ἀρκεῖ ἵνα μάθῃ ὅτι, κατὰ τὸν Ὀλυμπιόδωρον, (παρὰ Φωτίῳ, ἐν Βιβλιοθ. ἀνάγν. Π') «ἕκαστος τῶν μεγάλων οἰκῶν τῆς Ρώμης ἅπαντα εἶχεν ἐν ἑαυτῷ ὅποσα πόλις σύμμετρος ἡδύνατο ἔχειν, ἵπποδρόμιον, καὶ φόρους (ἀγορὰς δῆλα δὴ), καὶ ναοὺς, καὶ πηγὰς καὶ λουτρὰ διάφορα . . . ἦσαν δὲ καὶ λουτρὰ δημόσια παμμεγέθη· αἱ δὲ Ἀντωνιναὶ οὕτω καλούμεναι εἰς χρεῖαν τῶν λουομένων καθέδρας εἶχον παρακειμένας χιλιάς ἑξακοσίας, ἐκ μαρμάρου κατεσκευασμένας ξεστοῦ· αἱ δὲ Διοκλητιανᾶι (λουτρὸν καὶ τοῦτο) ἐγγὺς διπλασίους». Historici Graeci Minores, ἐπιμελεῖα Lud. Dindorfii· τόμ. Α', σελ. 469. Βλέπε καὶ Μαλαλᾶν περὶ τοῦ ἐν Γόρτυνι τῆς Κρήτης ἐπὶ Θεοδοσίου Β' καταπεσόντος μεγάλου λουτροῦ (Βόννης σελ. 359), ὃ κτισθὲν ὑπὸ Ἰουλίου Καίσαρος «εἶχεν ἰδιόζοντα θόλα δώδεκα». Συμπεραίνομεν ἐντεῦθεν πόσον μέγα λουτρόν ἦν ὁ Ζευξίππος.

γινώσκωμεν Ἀνδρομέδας καὶ Περσέως· ἐν τῷ Ζευξίππῳ τέλος **ὄχεδὸν ἑκατὸν ἀνδριάντες** θεοτήτων, ἡμιθέων, ἢ στρατηγῶν, ἢ σοφῶν ἀνδρῶν, εἰκόνες τε ἐκ χαλκοῦ πεποιημέναι¹⁵, ταῦτα πάντα ἦσαν ἀντικείμενον θέας καὶ παρατηρήσεως παρὰ ταῖς τότε γενεαῖς, ἅμα δὲ ἐδύλουν καὶ ὄν ἔτρεφον αὐταὶ πρὸς τὰ προϊόντα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς τέχνης θαιμασμὸν, ἀσυνειδήτως, οὕτως εἰπεῖν, ἐκ τῆς τούτων θέας ἐμπνεόμεναι καὶ διδασκόμεναι, ἢ καὶ παραθιγόμεναι πρὸς μίμνησιν, καὶ δηλοῦσαι τοῖς ἐπιγενομένοις ἡμῖν οἷαν κατέβαλλον φροντίδα πρὸς σωτηρίαν τῶν ἐξόχων τούτων μνημείων τῆς τέχνης, τῶν προκαλοῦντων μόνον τὴν θλίψιν αὐτῶ μὴ παρεῖναι αὐτοῖς ψυχᾶς», ὡς ὁ χρονογράφος Κεδρηνὸς περὶ τῶν ἐν τῷ Ζευξίππῳ κυρίως ἀγαλμάτων λέγει· — διότι, πραγματικῶς, ἐπὶ τοσούτους αἰῶνας ἔσωσαν αὐτὰ, μέχρι τῆς παρ' ἡμῖν ἐγκαταστάσεως τῶν ὀρδῶν τῆς τετάρτης Σταυροφορίας¹⁶.

M. I. Γ.

(ἔπεται συνέχεια)

15. περὶ τούτων ἐν ἐκτάσει κατωτέρω.

16 «οἱ τοῦ καλοῦ ἀνέρας τοῖς χηρεσιφόρητοι βάρβαροι» οὕτω χαρακτηρίζει αὐτοὺς Νικήτας ὁ Χωνιάτης· Βόννης σελ. 741.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΡΑΜΑΣ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμψηφεῖ. Δέχεται τὴν ὑπ' ἀρ. πρωτ. 91 καὶ ἡμερομηνίαν 23 μαρτίου 1902 ἀγωγὴν τῆς Θεοδοσίας Τάσμου Χρήστου τὸ γένος Μαργαρίτου Τσιμετζή, κατοικοῦ Ἰσατάλτζας, ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

Κηρύττει τὸν μεταξὺ τῶν διαδίκων γάμον διαλελυμένον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου Τάσμου Χρήστου.

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἄλλεπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως, καὶ

Ἐπιτίθησι τῷ ἐναγομένῳ τὰ δικαστικὰ ἐξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως, ἀνιόντα εἰς γρόσια ἑκατὸν πεντήκοντα (150) καὶ προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐγένετο, ἀπεφασίσθη καὶ ἐδημοσιεύθη τῇ 26ῃ φεβρ. 1903.

Ὁ πρόεδρος

† Ὁ Δράμας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

2

Ὁ γραμματεὺς

Ἀρχ. διάκονος ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΟΡΥΤΣΑΣ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμψηφεῖ, δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 965 καὶ ἡμερ. 9 νοεμβρίου 1902 περὶ διαζεύξεως ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης Μαρίας Κωνσταντίνου κατοικοῦ Κορυτσᾶς, ὑπηκόου ὁθωμανῆς, ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

Κηρύττει διαλελυμένον τὸν μεταξὺ τῶν διαδίκων ὕψιστῳ γάμον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου Σωτηρ. Ἀναστασίου,

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἄλλεπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῆς ἐφημερίδος «Ἐκκλ. Ἀληθείας», δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ

Ἐπιτίθησι τῷ ἐναγομένῳ Σωτηρίῳ Ἀναστασίου τὰ δικαστικὰ ἐξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως ὡς καὶ τῶν διαζευκτηρίων ἐγγράφων ἀνερχόμενα εἰς γρόσια διακόσια (ἀριθ. 200) προκαταβαλλόμενα δὲ ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐγένετο, ἀπεφασίσθη καὶ ἐδημοσιεύθη.

Ἐν Κορυτσᾷ, τῇ 21 ἰανουαρίου 1903.

Ὁ Πρόεδρος

† Ὁ Κορυτσᾶς ΦΩΤΙΟΣ

Ὁ γραμματεὺς

Γεώργιος Δ. Ὁρολογᾶς

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Ὁ Δημήτριος Σταύρου, χριστιανὸς ὁρθόδοξος, ὑπὸ ὀνόματι, τῶς μὲν κάτοικος Κωνσταντινουπόλεως καὶ λεπτοουργὸς τὸ ἐπάγγελμα, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, καλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον δευτέραν καὶ ὡραν 2 εὐρωπαϊστὶ μ. μ. μετὰ τὴν παρέλευσιν τριάνκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ, εἴτε αὐτοπροσώπως, εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς ἐκ τοῦ γυναικὸς Μαριγού Δημητρίου Σταύρου, τὸ γένος Ἀθανασίου Γανίτου, χριστιανῆς ὁρθόδοξου, ὑπηκόου ὁθωμανῆς, κατοικοῦ Οὐν-Καπὼν Κωνσταντινουπόλεως, τὰ οἰκιακὰ ἐπαγγελλομένης, ἐπὶ διαζεύξει. Ἄλλως ἢ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ περὶ διαζυγίου θεωρηθῇσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παρούσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρεῖς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας», καὶ «Κωνσταντινουπόλεως».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 4 φεβρουαρίου 1903.

Ὁ πρόεδρος

† Ὁ πρ. Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

3

Ὁ γραμματεὺς

ΑΡΜΟΔΙΟΣ Δ. ΧΑΜΟΥΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Наукова бібліотека
Дніпровського національного
університету
І. І. Мечникова

1948

02/09/25

902634

НБ ОНУ

П. 426669